

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 10 maja 1927 r.

o prawie prasowym.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. № 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

CZĘŚĆ I.

O prasie.

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Prasa jest wolna; podlega tylko ograniczeniom, przewidzianym w niniejszem rozporządzeniu oraz w ustawach karnych.

Art. 2. Drukami są wszelkie wytwory graficzne odbite sposobem mechanicznym lub środkami chemicznymi.

Art. 3. Czasopismami są druki, nie mające tworzyć zamkniętej całości, ukazujące się przynajmniej raz na trzy miesiące, choćby w nierównych okresach czasu, pod jednym tytułem, w bieżących numerach (zeszytach).

Art. 4. Za rozpowszechnianie druku uważa się również wystawianie go w miejscu publicznie dostępnem.

Art. 5. Rozporządzenie niniejsze stosuje się do wszelkich druków, przeznaczonych do rozpowszechniania.

Wyjątek stanowią: papiery wartościowe, druki przeznaczone wyłącznie do użytku domowego lub towarzyskiego, do użytku przemysłu, handlu lub zawodu, a nadio, z zastrzeżeniem przewidzianem w art. 9, utwory muzyczne bez tekstu słownego i druki artystyczne, mające charakter oryginału.

Rozdział II.

O drukach.

Art. 6. Na każdym druku, prócz wyłączonych w art. 5, powinien być wskazany zakład i miejsce odbicia, nakładca i miejsce wydania, a przy czasopismach, zamiast nakładcy — wydawca druku.

Art. 7. Zarządzający zakładem, w którym druk jest odbijany, winien niezwłocznie po odbiciu pierwszych egzemplarzy dostarczyć właściwej władzy administracyjnej pierwszej instancji bezpłatnie trzy egzemplarze obowiązkowe druku z wymienieniem liczby egzemplarzy nakładu.

Właściwą władzą administracyjną jest:

- a) władza, w której okręgu znajduje się miejsce wydania;
- b) władza, w której okręgu druk odbito, jeśli miejsce wydania jest zagranicą.

Jeśli druk odbito zagranicą, dostarczenie tych egzemplarzy jest obowiązkiem nakładcy, a co do czasopism — wydawcy.

Jeśli miejsce wydania i miejsce odbicia druku znajdują się w Państwie, każde w okręgu innej władzy administracyjnej pierwszej instancji, zarządzający zakładem graficznym dostarczy jeden egzemplarz druku władzy, w której okręgu druk odbito, równocześnie z wysłaniem trzech egzemplarzy do władzy właściwej.

Art. 8. Druki można rozpowszechniać niezwłocznie po dostarczeniu egzemplarzy obowiązkowych właściwej władzy administracyjnej.

Art. 9. Prócz egzemplarzy obowiązkowych zarządzający zakładem, w którym druk odbito, winien dostarczyć bezpłatnie dla celów bibliotecznych oraz dla celów urzędowej rejestracji liczbę egzemplarzy każdego druku, określaną rozporządzeniami Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych; liczba tych egzemplarzy nie może przewyższać dziesięciu. Utwory muzyczne bez tekstu słownego i druki artystyczne będą dostarczane bezpłatnie w jednym egzemplarzu Bibliotece Narodowej w Warszawie. Rozporządzenia zawierające bliższe postanowienia, dotyczące składania egzemplarzy dla celów bibliotecznych i urzędowej rejestracji, oraz oznaczają, które rodzaje druków mają być dostarczane na papierze trwałym. Nadto zarządzający zakładem dostarczy bezzwłocznie i bezpłatnie jeden egzemplarz każdego druku objętości do trzech arkuszy oraz czasopisma do biblioteki urzędu prokuratorskiego przy sądzie okręgowym, w którego okręgu znajduje się właściwa władza administracyjna.

Co do druków odbitych zagranicą, a wydanych w Państwie, obowiązki powyższe ciążyą na nakładcy, a co do czasopism — na wydawcy.

Art. 10. Zarządzający składem druków jest obowiązany dostarczyć władzy administracyjnej pierwszej instancji, w której okręgu skład się znajduje, jeden egzemplarz obowiązkowy druku, sprowadzonego z zagranicy w liczbie ponad pięćdziesiąt egzemplarzy.

Obowiązek powyższy nie dotyczy wydawnictw naukowych, artystycznych oraz zbytkownych.

Zasada art. 8 ma tu odpowiednie zastosowanie.

Art. 11. Przepisy, zawarte w art. 7, 8, 10 o dostarczaniu egzemplarzy obowiązkowych i terminie ich rozpowszechniania, nie dotyczą druków wydawanych i sprowadzanych przez władze państwowe i samorządowe w ich zakresie działania oraz przez instytucje naukowe, których wykaz ustali rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 12. Władza administracyjna pierwszej instancji może, za zezwoleniem władzy przełożonej, zabronić ze względów bezpieczeństwa publicznego lub moralności publicznej rozpowszechniania druków lub pewnego ich rodzaju w bezpośrednim pobliżu świątyń, szkół, lokali wyborczych podczas wyborów, oraz wojskowych instytucyj, zabudowań, miejsc ćwiczeń i postojów.

Art. 13. Osoby, nie mające lat 17 i obywatelstwa polskiego, nie mogą sprzedawać druków poza

składami druków w miejscach publicznych i w handlu okrężnym.

Przy sprzedaży czasopism wolno wywoływać tylko ich tytuły, rodzaj wydania, jak — poranne, nadzwyczajne i t. p., oraz kierunek pisma, jeśli jest wskazywany stale obok tytułu.

Art. 14. Minister Spraw Wewnętrznych ma prawo odebrać debiet pocztowy oraz wydać zakaz rozpowszechniania czasopisma wydawanego zagranicą, o czym ogłosi w gazecie rządowej.

R o z d z i a ł I I I.

O zakładach graficznych i składach druków.

Art. 15. Zakład graficzny (drukarnia, litografia, fotografia i t. p.) i skład druków, przeznaczonych do rozpowszechniania przez sprzedaż, wypożyczenie lub rozdawanie, będzie miał zarządzającego. Zarządzającym może być sam właściciel, użytkownik lub dzierżawca, albo osoba przez nich ustanowiona.

Jeśli właścicielem zakładu lub składu jest osoba prawna, obowiązek ustanowienia zarządzającego ciąży na osobach fizycznych, powołanych do zarządzania jej sprawami.

Art. 16. Zarządzającym może być tylko obywatel polski, zamieszkały w Państwie, mający 21 lat skończonych, nie pozbawiony czy to zdolności do działań prawnych, czy to, wskutek wyroku sądu karnego, prawa zajmowania urzędów publicznych.

Art. 17. Zarządzający powinien w ciągu dwudziestu czterech godzin złożyć pisemne oświadczenie miejscowej władzy administracyjnej pierwszej instancji o objęciu zarządu oraz podać przytem swój adres, nazwę i siedzibę zakładu, tudzież imię, nazwisko, adres jego właściciela, użytkownika i dzierżawcy.

Obowiązek ten dotyczy także każdej zmiany w powyższych danych.

Artykuł ten nie stosuje się do państwowych zakładów graficznych i państwowych składów druków.

Art. 18. Zarządzający zakładem graficznym powinien prowadzić księgę zamówień wykonywanych druków, podlegających niniejszemu rozporządzeniu, poświadczoną przez władzę administracyjną pierwszej instancji.

Do księgi tej należy wpisać przed przystąpieniem do wykonania zamówienia tytuł, nakładcę, a przy wydawnictwach periodycznych — wydawcę, ich adresy oraz liczbę odbijanych egzemplarzy. Zamówienie powinno być zapisane przed rozpoczęciem danej roboty.

Władza administracyjna ma prawo sprawdzać zgodność wykonywanych prac z księgą zamówień.

Art. 19. Władza administracyjna pierwszej instancji ma prawo dokonywać w składach druków kontroli, celem sprawdzenia, czy przepisy rozdziału II są zachowane.

R o z d z i a ł I V.

O czasopismach.

Art. 20. Na każdym egzemplarzu czasopisma, prócz danych wymienionych w art. 6, powinien być wskazany numer kolejny oraz redaktor odpowiedzialny.

Redaktor odpowiedzialny odpowiada za treść czasopisma oraz za niedopełnienie innych obowiązków, wynikających z przepisów tego rozporządzenia.

Art. 21. Redaktorem odpowiedzialnym czasopisma może być tylko obywatel polski, zamieszkały w Państwie, mający 21 lat skończonych, nie pozbawiony czy to wolności, czy to zdolności do działań prawnych, czy to, wskutek wyroku sądu karnego, prawa zajmowania urzędów publicznych.

Osoba skazana za zbrodnię lub występki, popełnione w treści druku, lub za nieoględne trzykrotne w ciągu roku dopuszczenie ogłoszenia utworu zawierającego treść zbrodniczą lub występłą (art. 54, 56), nie może być redaktorem odpowiedzialnym w ciągu trzech lat od uprawomocnienia się wyroku skazującego.

Art. 22. Redaktorem odpowiedzialnym nie może być poseł na Sejm Rzeczypospolitej, członek Senatu Rzeczypospolitej oraz poseł na Sejm Śląski.

Art. 23. Kto zamierza wydawać czasopismo powinien zgłosić o tem właściwej władzy administracyjnej pierwszej instancji oraz podać:

- a) tytuł wydawnictwa, jego zakres, terminy i miejsce wydawania;
- b) adres redakcji i administracji;
- c) imię, nazwisko i adres redaktora odpowiedzialnego;
- d) zakład, w którym czasopismo będzie odbijane;
- e) imię, nazwisko i adres wydawcy oraz właściciela, użytkownika i dzierżawcy czasopisma.

Nadto powinien wydawca złożyć wspólne z redaktorem odpowiedzialnym oświadczenie, że redaktor odpowiedzialny odpowiada warunkom niniejszego rozporządzenia.

Władza administracyjna pierwszej instancji jest obowiązana natychmiast wydać bezpłatne zaświadczenie o dokonaniu zgłoszenia.

Art. 24. Wolno rozpocząć wydawanie czasopisma, jeśli w ciągu siedmiu dni władza administracyjna nie zawiadomi zgłaszającego na piśmie:

- a) że zgłoszenie lub oświadczenie nie zawiera danych, wymaganych w art. 23;
- b) że zachodzą przeszkody, wymienione w art. 21, 22;
- c) że tytuł zgłoszonego czasopisma jest taki sam, jak zawieszono.

Władza administracyjna może zwolnić zgłaszającego od dotrzymania siedmiodniowego terminu.

Art. 25. Zgłoszenie traci moc, jeżeli w ciągu trzech miesięcy od jego dokonania czasopismo nie ukazało się, lub jeżeli przerwa w wydawnictwie trwa ponad sześć miesięcy.

Art. 26. Jeżeli redaktor odpowiedzialny utraci którykolwiek z warunków, wymaganych w art. 21 lub 22, albo jeżeli okaże się, że tym warunkom w rzeczywistości nie odpowiadał, wydawca powinien bezzwłocznie ustanowić nowego redaktora.

Art. 27. Zmiana w okolicznościach, podanych w zgłoszeniu lub oświadczeniu, nie wstrzymuje wydawania czasopisma, należy jednak zawczasu zgłosić o niej władzy administracyjnej pierwszej instancji.

Zmiany, które nie mogły być przewidziane, należy zgłosić w ciągu trzech dni.

To samo stosuje się w razie ujawnienia niezgodności okoliczności podanych w zgłoszeniu lub oświadczeniu z istotnym stanem rzeczy.

Art. 28. Przepisy art. 20—27 nie dotyczą wydawnictw władz państwowych i samorządowych, wydawanych w ich zakresie działania.

Art. 29. Nie wolno wznawiać zawieszonoego przez sąd czasopisma.

Zmiana tytułu na inny nie wyłącza uznania tożsamości czasopisma z zawieszonoem, jeśli jego wygląd zewnętrzny, zwłaszcza ze względu na układ, nieznacznie różni się od zawieszonoego.

R o z d z i a ł V.

O sprostowaniach i ogłoszeniach.

Art. 30. Redaktor odpowiedzialny jest obowiązany umieścić bezpłatnie w czasopiśmie nadesłane mu przez urząd państwowy sprostowanie rzeczowe wiadomości podanej w czasopiśmie. Sprostowanie powinno być wydrukowane na naczelnem miejscu tego samego działu, co sprostowana wiadomość.

Nie wolno zmieniać nadesłanego tekstu sprostowania, osłabiać jego znaczenia zapomocą nagłówka, układu, doboru czcionek lub w inny sposób, ani dodawać uwag w tym samym numerze.

Sprostowanie powinno być umieszczone w najbliższym lub następnym numerze czasopisma, wychodzącego przynajmniej pięć razy w tygodniu, w innych zaś czasopismach w najbliższym numerze, a jeśli sprostowanie otrzymano po drukarskim złożeniu w kolumny numeru najbliższego — w numerze następnym.

Art. 31. Redaktor odpowiedzialny obowiązany jest umieścić w czasopiśmie bez zmian, za zwykłą opłatą, nadesłane mu przez sąd lub inną władzę rozporządzenie, zarządzenie, wyrok, uchwałę, postanowienie lub inne obwieszczenie.

Art. 32. Redaktor odpowiedzialny nie może odmówić umieszczenia bezpłatnie w czasopiśmie nadesłanego i podpisanego przez instytucję publiczną lub prywatną, albo przez osobę prywatną sprostowania wiadomości, dotyczącej tej instytucji lub osoby, a wydrukowanej w tem czasopiśmie, jeśli tylko sprostowanie nie zawiera treści karalnej, ogranicza się do przytoczenia okoliczności faktycznych i nie przekracza dwukrotnie objętości sprostowanej wiadomości.

Sprostowanie powinno być wydrukowane w tym samym dziale i takimi samymi czcionkami, co sprostowana wiadomość.

Ustęp ostatni art. 30 ma tu zastosowanie.

Art. 33. Sprostowanie powinno być wydrukowane w języku polskim lub w języku czasopisma, w zależności od tego, w jakim je nadesłano języku. Nadsyłający sprostowanie w języku polskim może żądać od redaktora odpowiedzialnego przetłumaczenia bezpłatnie sprostowania na język czasopisma i ogłoszenia w tym języku.

Na żądanie nadsyłającego sprostowanie, redaktor odpowiedzialny prześle mu bezzwłocznie i bez-

płatnie numer czasopisma, w którym sprostowanie umieszczono.

CZĘŚĆ II.

O przestępstwach prasowych.

Rozdział I.

Postanowienia ogólne.

Art. 34. Do przestępstw prasowych, czyli zarówno popełnionych w treści druku, jak i porządkowo-prasowych, stosuje się ogólne i szczególne postanowienia ustaw karnych, o ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej.

Art. 35. Za przestępstwa, popełnione w treści druku, można orzec, obok kar przewidzianych w innych ustawach, nadto karę grzywny do tysiąca złotych, a jeśli w treści druku popełniono zbrodnię — do pięciu tysięcy złotych, względnie wymiar grzywny, przewidziany w innych ustawach, podnieść do tej wysokości.

Art. 36. Za grzywny, nawiązki, odszkodowania, opłaty i koszty postępowania karnego z tytułu przestępstwa prasowego należy:

- a) od autora lub redaktora odpowiedzialnego odpowiadają solidarnie — nakładca i wydawca druku oraz właściciel, użytkownik i dzierżawca czasopisma;
- b) od nakładcy lub wydawcy odpowiadają solidarnie — właściciel, użytkownik i dzierżawca czasopisma;
- c) od zarządzającego zakładem graficznym odpowiadają solidarnie — właściciel, użytkownik i dzierżawca zakładu;
- d) od dzierżawcy zakładu graficznego odpowiadają solidarnie — właściciel i użytkownik zakładu.

Władza administracyjna pierwszej instancji za władania zarządzającego zakładem graficznym, w którym druk odbito, o każdym prawomocnym orzeczeniu konfiskaty druków, nie będących czasopismami, a objętości do trzech arkuszy każdy, z powodu przestępstwa popełnionego w ich treści. Jeżeli zarządzający zakładem graficznym trzykrotnie otrzyma takie zawiadomienia o konfiskatach z powodu przestępstw, popełnionych w ciągu jednego roku w drukach odbijanych w danym zakładzie, to zarządzający ten będzie odpowiadał solidarnie z właścicielem, użytkownikiem i dzierżawcą zakładu za grzywny, nawiązki, odszkodowania, opłaty i koszty postępowania karnego, orzeczone z powodu każdego nowego przestępstwa, popełnionego w treści druku, nie będącego czasopismem, a objętości do trzech arkuszy każdy i odbitego w danym zakładzie.

Jeśli w ciągu roku nie orzeczono nowej konfiskaty, to wyżej wymienione osoby można pociągnąć do odpowiedzialności solidarnej dopiero po otrzymaniu trzech nowych zawiadomień.

Postanowienia dwóch poprzednich ustępów mają odpowiednie zastosowanie do czasopism, bez względu na ich objętość, z tą zmianą, że zawiadomienia, konfiskaty i popełnione przestępstwa muszą dotyczyć tego samego czasopisma, a wówczas odpowiedzial-

ność istnieje z powodu każdego nowego przestępstwa popełnionego w treści tego jedynie czasopisma.

Odpowiedzialność osób, wymienionych w niniejszym artykule, dotyczy zarówno osób fizycznych jak prawnych.

Art. 37. Karę aresztu zastępczego wykonywa się bądź po stwierdzeniu niemożności ściągnięcia grzywny od skazanego, bądź, według uznania władzy, dopiero po stwierdzeniu niemożności jej ściągnięcia od wszystkich lub niektórych majątkowo odpowiedzialnych.

Art. 38. Jeśli druk zawiera w treści cechy przestępstwa, sąd orzeknie konfiskatę druku.

Jeśli popełniono przestępstwo porządkowo-prasowe, przewidziane w III rozdziale części niniejszej, sąd może orzec konfiskatę druku.

Przepisy powyższe sąd stosuje także wtedy, jeśli przestępcy ścigać lub skazać nie można.

Jeśli druk da się podzielić, należy ograniczyć konfiskatę do jego części. Koszt podzielenia poniesie interesowany.

Art. 39. Sąd orzeka konfiskatę na wniosek oskarżyciela lub z urzędu.

W sprawach ściganych z oskarżenia prywatnego, albo na wniosek lub z upoważnienia, tudzież w sprawach ściganych na zarządzenie Ministra Sprawiedliwości, sąd orzeka konfiskatę tylko na wniosek oskarżyciela.

Art. 40. Z orzeczeniem konfiskaty łączy się nakaz zniszczenia druku; sąd może orzec również zniszczenie płyt i form, służących do sporządzenia druku.

Konfiskata nie dotyczy egzemplarzy, które przeszły w posiadanie osób trzecich do ich własnego użytku.

Art. 41. Orzeczenie o konfiskacie zostanie wywieszane w sądzie i ogłoszone w gazecie rządowej; zawierać będzie oznaczenie skonfiskowanego utworu lub jego ustępów, powołanie przepisów, na których mocy zarządzono konfiskatę, oraz zakaz rozpowszechniania druku.

Sąd nakaze ogłoszenie orzeczenia o konfiskacie z zachowaniem warunków art. 30 i 33 także w czasopiśmie, którego numer uległ konfiskacie.

Art. 42. W razie skazania za przestępstwo popełnione w treści druku sąd może na wniosek oskarżyciela zarządzić ogłoszenie w czasopismach wyroku w całości lub w części.

Jeśli przestępstwo popełniono w czasopiśmie, sąd może postanowić ogłoszenie wyroku w tem czasopiśmie z zachowaniem warunków art. 30 i 33.

Postanowienia poprzednich ustępów będą odpowiednio stosowane w wypadku uniewinnienia (uwolnienia) oskarżonego o przestępstwo naruszające cześć, jeśli oskarżony nie udowodnił prawdziwości zarzutów. Sąd w części orzekającej wyroku stwierdzi, że zarzuty nie zostały stwierdzone.

Art. 43. Warunkowe zawieszenie wykonania kary nie ma wpływu na obowiązek ogłoszenia wyroku, nakazany na zasadzie niniejszego rozporządzenia.

Art. 44. W razie skazania za zbrodnię lub występki, popełnione w treści druku, sąd może w wypadkach szczególnej wagi lub stwierdzenia niskich pobudek czynu orzec zawieszenie czasopisma na czas nie przewyższający lat trzech.

Art. 45. Ściganie przestępstwa, popełnionego w treści druku, przedawnia się w ciągu roku, a przestępstwa porządkowo-prasowego — w ciągu sześciu miesięcy od chwili, w której rozpowszechniano druk w Państwie, o ile w myśl ogólnych przepisów nie ulega przedawnieniu wcześniejszemu. Przedawnienie przewidziane w niniejszym artykule nie biegnie, jeśli czynności przerywające przedawnienie nie mogą być podjęte lub dalej prowadzone.

Rozdział II.

O niektórych przestępstwach w treści druku.

Art. 46. Kto ogłasza w druku wiadomości, dotyczące armji polskiej lub armij państw sprzymierzonych, o planie lub kierunku operacji, miejscu ustawienia, dyzlokacji, przegrupowaniu, sile, uzbrojeniu, zaopatrzeniu lub ruchu wojsk lądowych, powietrznych, morskich i rzecznych, o wielkości i stanie twierdz, obszarów warownych lub umocnień, o przechowywaniu, przewozie, ilości i jakości materiałów i zapasów wojennych, o stanie i rozmieszczeniu magazynów i składów wojskowych, o pracach w zakresie przygotowań do obrony państwa, jeżeli bądź sprawca mógł otrzymać informację, że przez ogłoszenie interesy Państwa mogłyby być zagrożone, lub z treści wiadomości albo z okoliczności można to było poznać, bądź został wydany zakaz ogłaszania takich wiadomości, będzie karany — o ile czyn nie stanowi przestępstwa zagrożonego cięższą karą — pozbawieniem wolności do roku i grzywną do trzech tysięcy złotych, lub jedną z tych kar.

Jeżeli czynu oznaczonego w ustępie pierwszym dopuszczono się w czasie wojny lub gdy wybuch wojny bezpośrednio zagrażał, sprawca będzie karany — pozbawieniem wolności do trzech lat i grzywną do pięciu tysięcy złotych.

Art. 47. Kto, choćby przez nieogłębność, ogłasza drukiem treść akt postępowania karnego, zanim ujawniono ją na rozprawie głównej lub zanim ukończono postępowanie sądowe, — będzie karany pozbawieniem wolności do trzech miesięcy i grzywną do tysiąca złotych, lub jedną z tych kar.

Art. 48. Kto ogłasza drukiem sprawozdania z posiedzeń lub rozpraw sądowych niejawnych (przy drzwiach zamkniętych), albo kto bez zezwolenia ogłasza treść tajnych akt państwowych, o ile czyn nie stanowi przestępstwa zagrożonego cięższą karą, — będzie karany pozbawieniem wolności do trzech miesięcy i grzywną do tysiąca złotych, lub jedną z tych kar.

Art. 49. Kto fałszywie przedstawia w druku przebieg będącej w toku rozprawy karnej w celu wywarcia wpływu na sąd lub opinię publiczną, — będzie karany pozbawieniem wolności do trzech miesięcy i grzywną do tysiąca złotych, lub jedną z tych kar.

Art. 50. Kto w druku:

1) wzywa do składek na zapłatę grzywien, kar pieniężnych, nawiązek, opłat w sprawach karnych lub kosztów postępowania karnego, zasadzonych od skazanego przez sądy, władze administracyjne lub skarbowe, albo na wypadek takiego zasądzenia, o ile czyn nie stanowi przestępstwa zagrożonego cięższą karą;

2) wzywa do uczczenia skazanego w związku ze skazaniem go, w szczególności przez składanie datków na cele z tem związane;

3) wyraża uznanie dla przestępcy z powodu przestępstwa; —

będzie karany pozbawieniem wolności do trzech miesięcy i grzywną do tysiąca złotych, lub jedną z tych kar.

Tym samym karom ulegnie winny ogłoszenia w druku o złożeniu datków, wymienionych w p. 1 i 2. Wpłacone datki ulegają konfiskacie.

Art. 51. Kto zamieszcza w druku ogłoszenie zakazane przez ustawę lub rozporządzenie władzy, — będzie karany pozbawieniem wolności do sześciu tygodni i grzywną do pięciuset złotych, lub jedną z tych kar.

Art. 52. W razie skazania za przestępstwo, popełnione w treści druku, a naruszające cześć, sąd może, niezależnie od odszkodowania, przyznać pokrzywdzonemu na jego wniosek nawiązkę w wysokości do dziesięciu tysięcy złotych, z powodu wyrażonej krzywdy moralnej.

Art. 53. W sprawach o przestępstwa przeciw czci, popełnione w treści druku, dowód prawdy, dobrej wiary lub prawdopodobieństwa jest niedopuszczalny w wypadkach przewidzianych w innych ustawach, a nadto także w następujących:

a) jeśli zniewaga dotyczy okoliczności życia prywatnego lub rodzinnego osoby zniesławionej, albo

b) jeśli zarzut nie był postawiony w obronie uzasadnionego interesu publicznego lub prywatnego, albo

c) jeśli postawiono zarzut hańbiący, o ile w tym samym druku nie były przytoczone fakty na uzasadnienie postawionego zarzutu.

Dowód prawdy, dobrej wiary lub prawdopodobieństwa nie wyłącza ukarania oskarżonego za zniewagę, jeśli zniewaga wynika ze sposobu podania danej okoliczności lub jej rozgłaszania, zwłaszcza przez połączenie ze lżeniem lub zohydowaniem.

Art. 54. Redaktor odpowiedzialny, nie uznany za sprawcę lub biorącego udział w przestępstwie, odpowiada za dopuszczenie przez nieogłębność do ogłoszenia w czasopiśmie utworu, zawierającego treść przestępną i ulega karze — pozbawienia wolności do trzech miesięcy i grzywny do tysiąca złotych, lub jednej z tych kar, a jeśli treść czasopisma zawiera cechy zbrodni, wzywanie do niej lub jej zachwalanie — karze pozbawienia wolności od sześciu tygodni do jednego roku i grzywny od tysiąca do pięciu tysięcy złotych, lub jednej z tych kar. Kara orzeczona za nieogłębność nie może jednak przewyższać

kary, przewidzianej za przestępstwo, którego cechy zawiera treść utworu.

Art. 55. W wypadku przestępstwa przeciw czi sąd może uwolnić redaktora odpowiedzialnego od kary, jeżeli autor lub podający wiadomość są sądowi znani i mogą być stawieni przed sąd polski w razie, gdyby oskarżyciel postawił wniosek przewidziany ustawą.

Art. 56. Autor, nakładca i wydawca, zarządzający zakładem graficznym oraz osoba rozpowszechniająca druk, winni dopuszczenia przez nieogłębność do ukazania się w obiegu druku innego niż czasopismo, a zawierającego cechy przestępstwa, jeśli nie odpowiadają jako sprawcy lub za udział w przestępstwie, — ulegną karom przewidzianym w art. 54.

Nie odpowiadają za powyższe przestępstwo:

1) autor — jeśli udowodni, że utwór ogłoszono bez jego wiedzy;

2) nakładca i wydawca — jeśli autor, zamieszkały w granicach Państwa w chwili ukazania się druku, znany jest sądowi;

3) zarządzający zakładem graficznym — jeśli znany jest sądowi zamieszkały w granicach Państwa w chwili ukazania się druku autor, wydawca lub nakładca;

4) osoba rozpowszechniająca druk — jeśli na nim wskazany jest mający siedzibę w Państwie zakład, w którym druk odbito, chyba osoba rozpowszechniająca wiedziała lub z okoliczności szczególnych mogła wiedzieć, że oznaczenie zakładu jest niezgodne z prawdą lub że treść druku zawiera cechy przestępstwa.

Art. 57. Przestępstwa popełnione przez nieogłębność, a przewidziane w art. 54 i 56, ściga się z urzędu, albo na wniosek lub z upoważnienia lub na zarządzenie Ministra Sprawiedliwości, albo skargą prywatną, zależnie od tego, w jaki sposób ulega ściganiu przestępstwo, którego cechy zawiera treść druku.

Rozdział III.

Przestępstwa porządkowo-prasowe.

Art. 58. Kto świadomie:

1) czyni przedruki druku skonfiskowanego lub zajętego w częściach, które spowodowały konfiskatę lub zajęcie;

2) rozpowszechnia druk skonfiskowany lub zajęty albo też druk zagraniczny, pozbawiony debitu pocztowego lub zakazany (art. 14) —

będzie karany pozbawieniem wolności do sześciu miesięcy i grzywną do dwóch tysięcy złotych, lub jedną z tych kar.

Jeśli czynu dopuszczono się przez nieogłębność, winny będzie karany pozbawieniem wolności do trzech miesięcy i grzywną do tysiąca złotych, lub jedną z tych kar.

Okolicznością obciążającą jest popełnienie czynu, mimo ogłoszenia w gazecie rządowej orzeczenia o konfiskacie lub zajęciu.

Art. 59. Kto wydaje czasopismo przez sąd zawieszony, albo kto prowadzi zakład graficzny, którego działalność sąd wstrzymał — będzie karany po-

zbawieniem wolności do sześciu miesięcy i grzywną do tysiąca złotych, lub jedną z tych kar.

Art. 60. Redaktor odpowiedzialny, który w czasopiśmie:

1) nie ogłosi rozporządzenia, zarządzenia, wyroku, uchwały, postanowienia lub innego obwieszczenia, nakazanego lub nadesłanego na zasadzie obowiązujących przepisów prawnych przez sąd lub inną władzę;

2) zamieści takie ogłoszenia w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami —

będzie karany pozbawieniem wolności do sześciu tygodni i grzywną do pięciuset złotych, lub jedną z tych kar.

Art. 61. Redaktor odpowiedzialny winny nieusprawiedliwionego nieogłoszenia sprostowania, przewidzianego w art. 30 lub 32, albo wydrukowania tego sprostowania w sposób niezgodny z przepisami — będzie karany pozbawieniem wolności do sześciu tygodni i grzywną do pięciuset złotych, lub jedną z tych kar.

Nieogłoszenie sprostowania, nadesłanego na zasadzie art. 32, ścigane jest wskutek skargi prywatnej.

Art. 62. W wypadkach, przewidzianych w art. 60 i 61, sąd orzeknie równocześnie z karą obowiązek umieszczenia w czasopiśmie ogłoszenia lub sprostowania w terminie możliwie najbliższym, oraz konfiskatę każdego numeru, wydanego po tym terminie, aż do czasu umieszczenia ogłoszenia lub sprostowania. Obowiązek umieszczenia, orzeczony na zasadzie niniejszego przepisu, ciąży także na każdym następnym redaktorze odpowiedzialnym.

Art. 63. Sąd może ograniczyć się do orzeczenia, nakazującego ogłoszenie sprostowania odrzuconego przez redaktora odpowiedzialnego, jeśli uzna, że ten mógł być w błędzie co do warunków ogłoszenia sprostowania.

Art. 64. Zaskarżenie wyroku nie wstrzymuje jego wykonania co do obowiązku umieszczenia ogłoszenia lub sprostowania oraz co do konfiskaty w myśl art. 62.

Art. 65. Nakładca, wydawca i redaktor odpowiedzialny winny puszczenia w obieg, choćby przez nieogłębność, wydawnictwa bez spełnienia prawem przepisanych warunków — będzie karany pozbawieniem wolności do sześciu tygodni i grzywną do pięciuset złotych, lub jedną z tych kar.

Art. 66. Kto świadomie niezgodnie z prawdą zamieszcza w zgłoszeniu, w oświadczeniu lub na druku dane, wymagane w art. 6, 17, 20 ust. 1, 23, 27, albo nie dopełnia obowiązku zmiany redaktora odpowiedzialnego, wymaganego w art. 26 — będzie karany pozbawieniem wolności do trzech miesięcy i grzywną do dwóch tysięcy złotych, lub jedną z tych kar.

Art. 67. Kto, choćby przez nieogłębność, narusza przepisy art. 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20 ust. 1, 33 ust. 2, lub rozporządzeń wydanych na ich podstawie, albo udaremnia lub udaremnić się stara kontrolę, przewidzianą w art. 18 ustęp ostatni

lub w art. 19 — będzie karany pozbawieniem wolności do czterech tygodni i grzywną do pięciuset złotych, lub jedną z tych kar.

Tej samej karze ulega kto podżega do przekroczenia postanowień art. 13 lub w tym pomaga, choćby osoba przekraczająca to postanowienie ze względu na wiek lub inne okoliczności nie ulegała karze.

Przy skazaniu za naruszenie przepisów art. 7, 9, 10 należy orzec obowiązek dostarczenia egzemplarzy.

CZĘŚĆ III.

O postępowaniu i odszkodowaniu.

Rozdział I.

O postępowaniu w sprawach prasowych.

Art. 68. Orzecznictwo w sprawach prasowych należy wyłącznie do sądów.

Art. 69. Do właściwości sądów i do postępowania w sprawach prasowych stosuje się przepisy ustaw o ustroju sądownictwa i o postępowaniu karnym, o ile rozporządzenie niniejsze inaczej nie stanowi.

Art. 70. Postępowanie przeciw oskarżonemu o przestępstwa prasowe, popełnione w obrębie sądu okręgowego, należące do właściwości sądów powiatowych (pokoju), — należy wyłącznie do sądu powiatowego (pokoju), który znajduje się w siedzibie tego sądu okręgowego. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości oznaczy, który z pomiędzy sądów powiatowych (pokoju) w siedzibie sądu okręgowego jest właściwy.

Postępowanie przeciw oskarżonemu o przestępstwa, przewidziane w art. 67, należy do sądu powiatowego (pokoju) właściwego na zasadach ogólnych.

Art. 71. Właściwość sądu ze względu na miejsce popełnienia czynu ustala się według miejsca wydania druku, a jeśli miejsce to jest nieznane lub znajduje się zagranicą — według miejsca rozpowszechniania druku; jeśli zaś miejsca popełnienia przestępstwa w ten sposób ustalić nie można — według miejsca odbicia lub ujawnienia druku.

Art. 72. Z powodu przestępstwa przeciw czci, popełnionego w treści druku, można również wnieść skargę, zależnie od właściwości, do sądu okręgowego lub do sądu powiatowego (pokoju) w jego siedzibie, według miejsca zamieszkania pokrzywdzonego, o ile w obrębie danego sądu okręgowego druk rozpowszechniano.

W postępowaniu przed sądem właściwym tylko na zasadzie niniejszego artykułu:

- a) oskarżony może stawać i bronić się przez pełnomocnika, o ile sąd osobistego stawiennictwa nie uzna za konieczne;
- b) oskarżonemu, którego nie skazano, należy się zwrot koniecznych kosztów pełnomocnika i obrońcy oraz zwrot kosztów osobistego stawiennictwa w wysokości przewidzianej dla świadków; w sprawach z oskarżenia prywatnego należy się zwrot kosztów od oskarżyciela.

Sąd właściwy na zasadzie niniejszego artykułu może sprawę przekazać sądowi właściwemu na zasadach ogólnych (art. 71), jeśli większość świadków mieszka poza obszarem sądu okręgowego, określonego w ustępie pierwszym, a postępowanie wskutek przekazania sprawy nie spowoduje większych kosztów.

Art. 73. W wypadkach, w których należy lub można zarządzić konfiskatę druku (art. 38), władza administracyjna pierwszej instancji, prokurator lub sąd mogą zarządzić zajęcie druku.

W sprawach z oskarżenia prywatnego zajęcie druku może zarządzić tylko na wniosek oskarżyciela prywatnego sąd, do którego wniesiono skargę.

Władza, która zarządziła zajęcie czasopisma, zawiadomi o tem redaktora odpowiedzialnego i zarządcę zakładu graficznego pisemnie równocześnie z wykonaniem zajęcia, a najpóźniej w ciągu dwudziestu czterech godzin od dokonania zajęcia, przyczem wskaże artykuł, wiadomość, ogłoszenie i t. p., zawierające treść przestępną.

Art. 74. W ciągu trzech dni od zarządzenia zajęcia druku władza administracyjna złoży prokuratorowi przy właściwym sądzie okręgowym wniosek o zatwierdzenie zajęcia, załączając egzemplarz druku z oznaczeniem ustępów, zawierających cechy przestępstwa, oraz określi przestępstwo przez powołanie przepisów karnych.

Jeśli w wypadku, przewidzianym w art. 7 ustęp ostatni, zajęcie zarządziła władza, w której okręgu druk odbito, to winna ona w ciągu dwudziestu czterech godzin zawiadomić o zajęciu władzę miejsca wydania druku. Władza ta złoży wniosek prokuratorowi w terminie trzydniowym od dnia zawiadomienia o zajęciu.

W ciągu trzech dni od otrzymania wniosku władzy administracyjnej prokurator skieruje sprawę do sądu okręgowego, dołączając swój wniosek.

Wniosek władzy administracyjnej sąd rozpatruje narówni z wnioskiem prokuratora.

Art. 75. Jeśli prokurator, sędzia śledczy lub sędzia powiatowy (pokoju) zarządzi zajęcie druku, organ wykonawczy doniesie mu o wykonaniu zajęcia w ciągu dwudziestu czterech godzin po wykonaniu.

Prokurator, sędzia śledczy lub sędzia powiatowy (pokoju) winien jest wnieść do sądu okręgowego o zatwierdzenie zajęcia w ciągu trzech dni od dnia, w którym mu doniesiono o wykonaniu zajęcia.

Art. 76. Do zatwierdzenia zajęcia jest wyłącznie właściwy sąd okręgowy, z wyjątkiem wypadków przewidzianych w art. 84.

Sąd zatwierdza lub uchyla zajęcie. Orzeczenie będzie wydane w ciągu trzech dni po otrzymaniu wniosku bez rozprawy, po wysłuchaniu prokuratora, i nie ulega zaskarżeniu.

Zajęcie, zarządzane przez sąd okręgowy, nie wymaga zatwierdzenia i nie ulega zaskarżeniu.

Art. 77. Orzeczenie sądu okręgowego, zatwierdzające lub zarządzające zajęcie, zawierać będzie oznaczenie przestępnego utworu lub jego ustępu, powołanie przepisów, na których mocy zatwierdzono lub zarządzono zajęcie, oraz zakaz rozpowszechniania druku lub jego części (art. 38 ustęp ostatni).

Sąd zarządzi doręczenie orzeczenia prokuratorowi, oskarżycielowi prywatnemu i władzy, która zarządziła zajęcie, tudzież zarządzającemu zakładem graficznym, w którym druk odbito, nakładcy druku, a przy czasopiśmie — wydawcy i redaktorowi odpowiedzialnemu, jeśli ich miejsce zamieszkania w Państwie jest znane.

Orzeczenie zostanie wywieszane w sądzie i ogłoszone w gazecie rządowej. Sąd nakaze ogłoszenie orzeczenia o zajęciu z zachowaniem warunków art. 30 i 33 także w czasopiśmie, którego numer uległ zajęciu.

W sprawach ściganych wskutek skargi prywatnej postanowienie ustępu poprzedniego stosuje się tylko na wniosek oskarżyciela, po złożeniu przez niego kwoty potrzebnej na koszt ogłoszenia.

Art. 78. Zajęcie ustaje, jeśli je sąd uchyli albo nie wyda orzeczenia zatwierdzającego zajęcie w ciągu czternastu dni, licząc od dnia zarządzenia zajęcia przez władzę administracyjną lub od dnia wykonania zajęcia, zarządzonego przez prokuratora, sędziego śledczego lub sąd pokoju.

Art. 79. Jeśli postępowania karnego jeszcze nie wszczęto, prokurator winien w ciągu siedmiu dni od doręczenia mu orzeczenia zatwierdzającego zajęcie złożyć w sądzie właściwym wniosek o wszczęcie postępowania sądowego albo wszczęć dochodzenie prokuratorskie lub policyjne, celem wyśledzenia i ścigania winnych.

Jeśli zajęcie zarządził sąd okręgowy, termin powyższy liczy się od dnia zawiadomienia prokuratora o wykonaniu zajęcia.

Art. 80. W sprawach o przestępstwa prasowe zawiadamia się o rozprawie głównej zarządzającego zakładem graficznym, nakładcę druku, a przy czasopiśmie — wydawcę i redaktora odpowiedzialnego, jeśli ich miejsce zamieszkania w Państwie jest znane. Inne osoby, które z powodu konfiskaty mogą ponieść szkodę, zawiadamia się, o ile się zgłoszą.

Osoby powyższe korzystają celem obrony w zakresie grożącej konfiskaty z praw, jakie przysługują w procesie oskarżonemu. Na rozprawie mogą stanąć osobiście, z obrońcą lub przez pełnomocnika. Niestawiennictwo nie wstrzymuje postępowania i wydania wyroku, którego w tym wypadku nie uważa się za zaoczny.

Osoby te mogą zaskarżyć wyrok w terminach, które biegną dla oskarżonego. Jeśli jednak w terminie, przysługującym oskarżonemu, którakolwiek z tych osób zażądała doręczenia wyroku, lub jeśli doręczenie jest z urzędu nakazane, terminy biegnące od doręczenia liczą się wobec niej od doręczenia wyroku, bez względu na ich bieg dla oskarżonego.

Art. 81. Sąd orzeka o konfiskacie w wyroku na zasadach art. 38—41, bądź orzekając konfiskatę, bądź uchylając zajęcie. Zajęcie ustaje w razie uprawomocnienia się orzeczenia uchylającego.

W postępowaniu przed sądem przysięgłych orzeczenie o konfiskacie zapada bez udziału przysięgłych.

Orzeczenie o konfiskacie lub o obowiązku ogłoszenia wyroku, zamieszczone w wyroku uniewinniającym (uwalniającym), oskarżyciel, oskarżony i inte-

resowani (art. 80) mogą zaskarżyć w tym samym trybie, co orzeczenie o karze.

Art. 82. Jeśli postępowanie (art. 79) ukończono w inny sposób niż wyrokiem, oskarżyciel złoży w ciągu dni siedmiu po zawiadomieniu go o tem wniosek o orzeczenie konfiskaty, poczem sąd wyznaczy termin do rozprawy.

Do rozprawy mają odpowiednie zastosowanie przepisy o rozprawie głównej.

W sprawach o przestępstwa, należące do sądu przysięgłych, rozprawa odbędzie się przed sądem okręgowym w składzie trzech sędziów zawodowych.

Wyrok w sprawie konfiskaty ulega zaskarżeniu w tym samym trybie, co zamieszczone w wyroku orzeczenie o karze.

Sąd uchyli zajęcie bez rozprawy, jeśli oskarżyciel o to wniosie albo oskarżyciel prywatny nie złoży wniosku o konfiskatę w terminie przewidzianym w ustępie pierwszym; orzeczenie ulega zaskarżeniu na zasadach ogólnych.

Art. 83. Jeśli oskarżonego nie skazano, koszta nakazanego przez sąd ogłoszenia wyroku uniewinniającego (uwalniającego) lub ogłoszenia o konfiskacie ponoszą solidarnie nakładca i wydawca.

Art. 84. W razie zajęcia druku wyłącznie z powodu przestępstw przewidzianych w art. 67, właściwy do zatwierdzenia zajęcia jest sąd powiatowy (pokoju), przewidziany w ustępie ostatnim art. 70.

Postanowienia art. 73 — 82 mają odpowiednie zastosowanie. Władza administracyjna składa swój wniosek sądowi powiatowemu (pokoju). Orzeczenie sądu powiatowego (pokoju), zatwierdzające, zarządzające lub uchylające zajęcie, ulega zaskarżeniu na zasadach ogólnych. Zaskarżenie orzeczenia uchylającego zajęcie wstrzymuje wykonanie tego orzeczenia.

Art. 85. Zatwierdzenia zajęcia nie potrzeba, jeśli sąd przed upływem terminu, przewidzianego w art. 78 (art. 84 ust. 2), wyda nakaz karny, w którym orzeknie konfiskatę. Orzeczenie konfiskaty zastępuje zatwierdzenie zajęcia do czasu uprawomocnienia się orzeczenia o konfiskacie.

Art. 86. Koszta ogłoszeń płatnych, przewidzianych w art. 42, wlicza się do kosztów postępowania. Ogłoszenie wyroku nastąpi po złożeniu przez oskarżyciela prywatnego potrzebnej kwoty ulegającej zwrotowi od skazanego.

Art. 87. Osoba majątkowo odpowiedzialna solidarnie za skazanego korzysta z praw, jakie przysługują w procesie oskarżonemu (obwinionemu).

Należy ją zawiadomić o rozprawie głównej, na której może stanąć osobiście, z obrońcą lub przez pełnomocnika; jej niestawiennictwo nie wstrzymuje postępowania i wydania wyroku, którego w tym wypadku nie uważa się za zaoczny.

Osoba majątkowo odpowiedzialna może zaskarżyć wyrok w terminach, które biegną dla oskarżonego. Jeśli jednak w terminie, przysługującym oskarżonemu, osoba ta zażądała doręczenia wyroku, lub jeśli doręczenie jest z urzędu nakazane, terminy biegnące od doręczenia liczą się wobec niej od doręczenia wyroku, bez względu na ich bieg dla

oskarżonego. W razie uniewinnienia (uwolnienia) oskarżonego, należy osobę majątkowo odpowiedzialną uwolnić, choćby orzeczenia nie zaskarżyła.

Odpowiedzialność majątkową można orzec wyrokiem także po przeprowadzeniu osobnej rozprawy według zasad obowiązujących dla rozprawy głównej.

Jeżeli sąd (sędzia śledczy) uzna stawienie się osoby majątkowo odpowiedzialnej za konieczne, a ta na wezwanie się nie stawia, można ją sprowadzić przymusowo.

Art. 88. W sprawach o przestępstwa prasowe sąd okręgowy lub powiatowy (pokoju), stosownie do właściwości, może na wniosek oskarżyciela publicznego wydać nakaz karny, jeśli uzna stan sprawy za dostatecznie wyjaśniony, a jako karę stosowną, karę nie wyższą, niż pozbawienie wolności do trzech miesięcy, grzywna do tysiąca złotych i konfiskata druku.

Sąd okręgowy wydaje nakaz w składzie trzech sędziów bez rozprawy, po wysłuchaniu prokuratora. W postępowaniu uproszczonym wydaje nakaz jeden sędzia.

Nakaz karny doręcza się jak wyrok zaoczny.

Od nakazu oskarżony może wnieść sprzeciw w ciągu trzech dni od dnia doręczenia nakazu. Wskutek sprzeciwu sprawę rozpoznaje sąd, który wydał nakaz. W razie sprzeciwu przewodniczący sądu (wydziału—izby) zarządzi rozprawę główną i wyznaczy jej termin. Decyzja ta nie ulega zaskarżeniu. Nakaz karny zastępuje akt oskarżenia. Sąd, wydając wyrok, nie jest związany karą orzeczoną nakazem.

Postępowanie nakazowe nie będzie stosowane w sprawach przeciw zaaresztowanym oraz w sprawach należących do właściwości sądu przysięgłych.

Art. 89. W sprawach o przestępstwa prasowe, skoro tylko stan sprawy pozwoli na wyznaczenie rozprawy, sąd niezwłocznie wyznaczy jej termin na jeden z najbliższych czternastu dni, bez względu na ustalone okresy posiedzeń sądowych. To samo stosuje się w wypadku odroczenia rozprawy. Sądy i urzędy prokuratorские spełniać będą inne czynności w tych sprawach poza kolejną, a w każdym razie bezpośrednio po niecierpiących zwłoki czynnościach w innych sprawach.

Między doręczeniem oskarżonemu wezwania a rozprawą główną winno upłynąć co najmniej trzy dni, chyba że ustawa postępowania karnego zezwala na termin krótszy.

Art. 90. Nakaz karny, przeciw któremu nie wniesiono sprzeciwu, ulega wykonaniu jak wyrok prawomocny.

Zaskarżenie wyroku do Sądu Najwyższego nie wstrzymuje ściągnięcia grzywny orzeczonej wyrokiem.

Kary zastępczego aresztu nie można wykonać przed uprawomocnieniem się orzeczenia.

Jeśli skazanym lub osobą majątkowo odpowiedzialną jest redaktor odpowiedzialny, wydawca, właściciel, użytkownik lub dzierżawca czasopisma, a grzywny nie zapłacono w ciągu miesiąca po uprawomocnieniu się nakazu karnego lub wyroku, sąd może zawiesić czasopismo na czas do uiszczenia grzywny.

Jeśli skazanym lub osobą majątkowo odpowiedzialną jest zarządzający zakładem graficznym, jego

właściciel, użytkownik lub dzierżawca, a grzywny nie zapłacono w ciągu sześciu tygodni po uprawomocnieniu się nakazu karnego lub wyroku, sąd może wstrzymać działalność zakładu na czas do uiszczenia grzywny.

Zarządzenia, przewidziane w dwóch ostatnich ustępach, można zaskarżyć, co jednak nie wstrzymuje wykonania.

Rozdział II.

O odszkodowaniu za zajęcie druku.

Art. 91. Jeśli nie orzeczono prawomocnie konfiskaty zajętego druku, a zajęcie ustało, poszkodowany może żądać od Skarbu Państwa odszkodowania, jednak nie powyżej wysokości rzeczywiście poniesionych kosztów na wydanie druku.

Jeśli zajęcia dokonano na wniosek oskarżyciela prywatnego, od niego należy się poszkodowanemu to odszkodowanie.

Będzie ono dochodzone w trybie postępowania dla spraw cywilnych.

Skargę powodową można wnieść jedynie w ciągu sześciu miesięcy od ustania zajęcia, a jeśli w tym czasie się jesczże postępowaniu może zapaść orzeczenie o konfiskacie — w ciągu sześciu miesięcy od ukończenia tego postępowania.

CZĘŚĆ IV.

Przepisy tymczasowe i końcowe.

Rozdział I.

Przepisy karne dla poszczególnych obszarów prawnych.

Art. 92. Na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny 1903 r., wprowadza się przepis następujący: „Winny podburzania w druku do popełnienia występku lub wykroczenia, jeśli czyn nie stanowi przestępstwa zagrożonego cięższą karą, — będzie karany aresztem i grzywną do tysiąca złotych, lub jedną z tych kar”.

Art. 93. Na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny 1871 r., wprowadza się następujące postanowienia:

1) Nawiazkę z powodu wyrządzonej krzywdy moralnej, przewidzianą w art. 52, można przyznać niezależnie od odszkodowania lub wyłączonej jej nawiazki, należnych na zasadzie innych ustaw.

2) Kto wychwala w druku przestępstwo — jeśli czyn nie stanowi przestępstwa zagrożonego cięższą karą — będzie karany więzieniem do sześciu miesięcy i grzywną do tysiąca złotych, lub jedną z tych kar.

Art. 94. Przewidziane w art. 35, grzywna dodatkowa lub podwyższenie grzywny, nie mają wpływu na kwalifikację przestępstwa, jako występku lub wykroczenia (§ 1 k. k. 1871 r.), którą ustalić należy według wysokości kar, przewidzianych w ustawach karnych, określających dane przestępstwo.

Według tych samych zasad ustala się właściwość sądową (§ 27 ustawy o ustr. sąd. 1877 r.).

Art. 95. Przez karę pozbawienia wolności, o której mowa w niniejszym rozporządzeniu, należy rozumieć:

- 1) w wymiarze do sześciu tygodni—areszt;
- 2) w wymiarze powyżej sześciu tygodni:
- a) na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny 1903 r.—więzienie (art. 3 przep. przech. z dnia 2 sierpnia 1917 r. do kodeksu karnego 1903 r., Dz. Urz. Dep. Spraw. T. R. S. № 1, poz. 6);
- b) na obszarze, na którym obowiązuje ustawa karna 1852 r.—ścisły areszt (§ 245 u. k.);
- c) na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny 1871 r.—więzienie (§ 16 k. k.).

Art. 96. Na obszarze, na którym obowiązuje ustawa karna 1852 r., przestępstwa, przewidziane w części II w rozdziale II oraz w art. 58, 59 części II rozdziału III, są występkami, inne przestępstwa, przewidziane w części II w rozdziale III są wykroczeniami.

Art. 97. Przepis art. 155 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r. w przedmiocie wprowadzenia w życie na obszarze Rzeczypospolitej ustawy wojskowego postępowania karnego dla wspólnej siły zbrojnej z dnia 5 lipca 1912 r. (Dz. U. R. P. № 59, poz. 368) oraz § 264 wojskowej procedury karnej zachowują moc obowiązującą w dotychczasowym zakresie.

Rozdział II.

Tymczasowe przepisy postępowania w sprawach prasowych.

Art. 98. W sądach powiatowych (pokoju) sprawy o przestępstwa prasowe rozpatruje sędzia bez udziału ławników.

Art. 99. Sędziów pierwszej instancji, rozpatrujących sprawy o przestępstwa prasowe, z wyjątkiem porządkowo-prasowych, wyznacza się na lat trzy. Zmiany są dozwolone tylko w razie przeniesienia sędziego lub z innego równie ważnego powodu.

Art. 100. Przy stosowaniu ustawy postępowania karnego 1864 r. sędzia pokoju wydaje nakaz karny w sprawach o przestępstwa prasowe bez wniosku oskarżyciela i bez rozpoznawania sprawy na posiedzeniu publicznym. W sprawach, ulegających w razie pojednania umorzeniu, nakazów karnych wydawać nie wolno.

Art. 101. W okręgach sądów apelacyjnych we Lwowie, Krakowie i sądu okręgowego w Cieszynie można w sprawach o przestępstwa prasowe wnieść odwołanie niezależnie od ograniczeń, przewidzianych w § 283 p. k.

Art. 102. W okręgach sądów apelacyjnych w Poznaniu, Toruniu oraz sądu okręgowego w Katowicach nakazy karne i orzeczenia poza rozprawą główną wydaje w sądach okręgowych izba karna w składzie, określonym dotąd obowiązującymi przepisami.

Art. 103. W sprawach o odszkodowanie z art. 91, rozpatrywanych według ustawy postępowania sądowego cywilnego 1864 r., należy stosować postanowienia art. 896 i następcze.

Rozdział III.

Przepisy końcowe.

Art. 104. Minister Spraw Wewnętrznych oznaczy rozporządzeniem władze administracyjne pierwszej instancji w rozumieniu niniejszego rozporządzenia w miastach, wydzielonych z powiatów.

Art. 105. Postanowienie art. 13 ust. 1 wraz z postanowieniem karnem za jego przekroczenie, przewidzianem w art. 67, będzie stosowane po upływie trzech lat od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

Art. 106. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą następujące przepisy:

- a) na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny 1903 r.:
  - 1) dekret z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych (Dz. P. P. № 14, poz. 186) z wyjątkiem art. 34 p. 1 i 4;
  - 2) dekret z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie tymczasowych przepisów o zakładach drukarskich i składach druków (Dz. P. P. P. № 14, poz. 146) z wyjątkiem art. 10 ust. 1 i 2;
  - 3) następujące artykuły kodeksu karnego: 293 ust. 2 i 4, 293 a, 294 ust. 2 i 3, 294 a, 298, 299, 299 a, 300, 303, 303 a, 304, 305 ust. 1 i 2, 306, 307, 308, 309;
- b) na obszarze, na którym obowiązuje ustawa karna 1852 r.:
  - 1) ustawa prasowa z dnia 17 grudnia 1862 r. (Dz. u. p. austr. № 6 z 1863 r.) z wyjątkiem § 3 ust. 1, 5, 6, 7;
  - 2) obowiązujące jeszcze przepisy ustawy z dnia 15 października 1868 r. (Dz. u. p. austr. № 142);
  - 3) ustawa z dnia 9 lipca 1894 r. (Dz. u. p. austr. № 161);
  - 4) cesarskie rozporządzenie z dnia 11 sierpnia 1914 r. (Dz. u. p. austr. № 215);
  - 5) art. VII — IX ustawy z dnia 17 grudnia 1862 r. (Dz. u. p. austr. № 8 z 1863 r.), dotyczącej niektórych uzupełnień powszechnej i wojskowej ustawy karnej;
  - 6) §§ 309 — 310 u. k., o ile są sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem;
  - 7) punkt A. art. VI ustawy z dnia 22 maja 1873 r., zaprowadzającej ustawę o postępowaniu karnem (Dz. u. p. austr. № 119);
  - 8) rozdział XXVII ustawy o postępowaniu karnem z dnia 23 maja 1873 r. (Dz. u. p. austr. № 119);
- c) na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny 1871 r.:
  - 1) ustawa prasowa z dnia 7 maja 1874 r. (Dz. u. Rz. Niem. str. 65) z wyjątkiem § 4;
  - 2) § 41 kodeksu karnego, o ile jest sprzeczny z niniejszym rozporządzeniem;
  - 3) § 184 b kodeksu karnego;
  - 4) § 7 ust. 2 procedury karnej z 1 lutego 1877 r.;
  - 5) rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 1 czerwca 1921 r. w przedmiocie

obowiązkowego dostarczania bezpłatnych egzemplarzy druków (Dz. Urzęd. № 20, poz. 137).

Postanowienia dotyczące prasy, zawarte w ustawach przemysłowych i skarbowych, pozostają w mocy.

Art. 107. Czasowe zawieszenie wolności prasy określają ustawy o stanie wyjątkowym i wojennym.

Art. 108. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrom — Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

Art. 109. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie piętnastego dnia po ogłoszeniu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Załeski*

Minister Skarbu: *G. Czachowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*
